

SCENE DIN VIAȚA FAMILIEI STUCK

MOTTO: „Sentences are not emotional but paragraphs are.”

Personaje:

DOAMNA STUCK

MAMA LUI JANUS STUCK

EMIL STUCK, *fiul mai mic*

MARTIN STUCK, *fiul mai mare*

JANUS STUCK

O. H.

A, A1, A2 — *instanțe care ajută ca povestea să fie spusă*

Vecini, cunoștințe, rude, colegi, oameni de pe stradă

Într-o posibilă montare, se pot folosi toate scenele sau doar o parte dintre ele.

1.

MAMA LUI JANUS STUCK:

(înregistrare audio)

Am fost odată într-o excursie cu mașina, în munții din apropiere. Janus avea cinci ani. Matilda, sora lui, încă nu era. Ne-am oprit lângă un pârâu și ne-am plimbat desculți prin apă. Apa era foarte rece. Tălpile ni se potriveau și nu ni se potriveau cu formele bolovanilor. Janus a luat-o în sus pe pârâu și mergând așa, a călcat pe-o ghindă. A zis că nu l-a durut, că picioarele îi erau pe jumătate amorțite. A băgat mâna după ea în apă, a clătit-o, și apoi a băgat-o în buzunarul de la pantaloni. Avea niște pantaloni lungi, crem, îl îmbrăcasem prea gros pentru vremea de afară. Și i-a suflecat de două ori la tiv înainte să intre în apă, dar tot i s-au udat. Și uite așa, de nicăieri, o furtună cumplită s-a pornit. De nicăieri! Nici măcar n-am apucat să ieșim din apă, ploaia ne-a udat instant până la piele. Când am ajuns la mașină l-am dezbrăcat și i-am uscat părul cu o pătură cu care l-am și învelit. Tot drumul înapoi a stat învelit în pătura înțepătoare. Ținea ghinda între degetul mare și cel arătător și privea pe geam vârfulle copacilor.

2.

A1: Bună seara! Numele meu este *(prenumele real al actorului/actriței)* Stuck. Ați mai cunoscut vreodată o persoană cu numele meu? Dați-mi voie să mă prezint scurt.

(Actorul/actrița folosește imagini din arhiva personală pe care le arată publicului și le descrie succint - de ex. Aici sunt eu la 5 ani, aici eram în vacanță la Herculane etc.)

Janus Stuck a fost bunicul meu și astăzi am să vă vorbesc despre familia lui. A noastră. Tatăl meu, Martin Stuck, a strâns de-a lungul anilor filme developate și fotografii făcute în cea mai mare parte de bunicul meu, Janus, și le-a ordonat într-o arhivă.

A2: Iau eu sunt *(prenumele real al actorului/actriței)* Stuck. Ați mai cunoscut vreodată o persoană cu numele meu? Dați-mi voie să mă prezint scurt. *(actorul/actrița folosește imagini din arhiva personală pe care le arată publicului și le descrie succint - de ex. Aici eram eu la un an, aici eram la tăiatul porcului)*. Nu, nu suntem frați, dar avem această arhivă de imagini care documentează viața familiei mele... noastre și aș vrea să vă vorbesc, prin intermediul ei, despre ei. Familia mea. A noastră. De ce tocmai familia noastră?

A1: Pentru că e a mea - a noastră. Singura pe care o am...vem.

A2: E reperul meu, imaginea care-mi apare-n minte când aud cuvântul familie. Așadar mulțumesc c-ați venit.

A1: Sper să vă simțiți bine.

A2: La final vă invităm să rămâneți la un Q&A.

3.

MAMA LUI JANUS STUCK:

(înregistrare audio)

Janus a plecat de-acasă o singură dată, pentru 17 zile. Nu se știe unde s-a dus și ce-a făcut în timpul ăsta, nimeni nu știe. Nu a răspuns la telefon pentru că nu avea unul, n-aveam telefon mobil pe-atunci, era în anii cincizeci. Când s-a întors, avea în jurul gâtului un aparat de fotografiat. Aparatul ăsta. Se purta ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Și noi nu l-am întrebat nimic. Eram toți, eu, tatăl și sora lui, bucuroși că s-a întors.

4.

O.H.:

Imaginile de la care am pornit fac parte dintr-o arhivă de negative foto găsită la Oser, piața de vechituri din Cluj, în 2016. Le-am cumpărat într-o duminică friguroasă, 26 noiembrie. Era la sfârșitul zilei de scormonit prin lucruri. Eram cu un amic, colecționar de fotografie. Am ajuns în dreptul acestor cutii, undeva într-un capăt de rând. Cutiile erau pline de toate prostiile pământului, fără nicio legătură una cu alta. Linguri desperecheate, un GPS, trei șuruburi, un pahar ciobit, încălțări de copil mic. Mi-a căzut ochii pe ceva familiar. Un logo cunoscut. ORWO. O cutie mică, dreptunghiulară, pe care scria ORWO. O recunoșteam de pe casele vechi. M-am aplecat, am luat cutia, înăuntru era un film dezvoltat. Format lat, 6x6. Alb-negru. Recunosc în una din imagini cazinoul din Constanța. Mai e o femeie care stă la plajă și, într-o vedere de sus, un turn cu semilună în vârful. În cutia mare mai văd un film. Nu mai știu ce era pe el. Și mă uit și mai văd unul, și încă unul. Îi fac semn amicului și-mi zice nu te entuziasma prea tare ca să nu ne faci asta de bani. Îi cerem o pungă în care să le punem, sunt multe, vreo 20, poate mai bine. Și el, fals nonșalant, îi tremurau mâinile de emoție, zice: mai aveți din astea, că vrem să ne punem pe pereți niște rame și să le învelim în filme de-astea, așa, mai artistic. M-a bușit râsul în pungă. Vânzătorul era megaplictisit și deloc cooperant, voia să meargă acasă. Nu știu, vedeți acolo ce mai e. Le-am luat cu 30 de lei, nu ne-a venit să credem, pentru noi erau o comoară. Amicul meu le-a spălat și eu m-am oferit să încep să le scanez. Ne-am uitat la câteva dintre ele, așa cum atârnav la uscat, ca să ne dăm seama ce era pe ele. Clădiri, ruine, fețe, vegetație. Unele compoziții se vedeau că sunt bune și așa, de pe negativ. Și încărcătura lor emoțională se simțea și așa. Am visat mult în noaptea aia, mult și dens, și au mai urmat nopți cu vise dintr-astea. A durat mult să le scanez, o făceam printre picături. O lună și mai bine, cred. Mi-am dat seama că în multe dintre ele apăreau aceiași oameni - o familie, tatăl, mama, doi copii. Clădiri care-mi dădeau indicii despre locurile în care erau. M-a atras în mod special una dintre fotografiile – un portret, mai exact: un bărbat într-un cort, într-o lumină caldă. Poartă ochelari și verighetă și privește în jos. Citește ceva, probabil. Ține ceva în gură, o frunză sau o floare mică. Sau un băț de chibrit. Are o cămașă cu mânecă scurtă. O dungă albă luminoasă trece pe verticală prin mijlocul imaginii. E un portret extrem de intim. În timp, am revenit la această imagine de nenumărate ori. Nu știu cine este bărbatul și nici n-am avut intenția să aflu. Mă tem că o confruntare cu realitatea ar distruge broderia pe care-o tot țes în jurul acestei familii. E ceva în acest portret, însă, care vorbește aproape cu voce tare despre el. L-am numit, în joacă, Janus Stuck. Deci, cine este Janus Stuck?

5.

UN CUNOSCUȚ:

Janus Stuck? Janus Stuck era un bărbat tăcut. Uneori treceau zile întregi fără ca el să scoată mai mult de două sau trei propoziții. Nu-l deranja să tacă și, să vă spun drept, nici pe noi nu ne deranja că nu vorbea.

O. H.:

Asta nu cred că-i adevărat.

UN CUNOSCUȚ:

De ce?

O. H.:

Nu știu, pare un om jovial și vorbăreț.

UN CUNOSCUȚ:

Poate acasă, cu familia, dar eu așa-l știu, cum am zis. Tăcut.

6.

A1: Poarta scârțâie când intru și nu se deschide de tot

Cobor în pantă pe dale pătrate de ciment până la casă

Una-două-trei-cinci-optișpe

La stânga se fac niște scări

Una-două-trei-patru

Și o terasă mică, acoperită cu vie

Ușa de la intrare e întredeschisă - nu-mi dau seama decât când sunt foarte foarte aproape, în fața ei

Pe tocul ușii, în dreptul încuietorii, văd lemnul ușor brutalizat

Ce culoare crezi că are ușa?

(e totul tras în nuanțe de verde)

Împing ușa cu două degete și zic alo în timp ce pun mâna pe borsetă unde am spray-ul cu piper de la Mihai

(Și refac rapid în cap seara aceea: acoperișul, petrecerea, scrumiera, sticlele goale de prosecco, cutia de artificii, bluza pe care și-a uitat-o Andra, vaza cu flori, muzica, muzica, brațele lui Mihai în jurul meu arătându-mi cum să folosesc spray-ul, stai, dai și-apoi fugi, stai, dai și-apoi fugi)

A2: Și mă întreb dacă e cineva aici înăuntru cum e mai bine să fac, stau, dau, și-apoi... de ce nu sun pe cineva, de ce nu-l sun pe Mihai să-i spun că am intrat în sfârșit în curtea asta veche, că fără să vreau am trecut azi pe-aici și m-am oprit în fața porții minute bune, zeci de minute bune în care mi-au trecut prin cap toate serile când ne-am plimbat prin cartier și ne-am imaginat cum ar fi să locuim în casa asta. Cum de fiecare dată când stăteam mai mult de cinci minute în fața ei se aprindea o lumină în salon și vedeam silueta unui bărbat care traversa camera spre geam, și noi făceam rapid pași ca să nu ne prindă.

A1: Hei! E cineva aici? Și împing ușa de perete cu două degete. Inima îmi bate puternic, respir sacadat. Intru.

A2: Pe jos sunt ziare, peste tot. Podeaua e tapetată cu ziare. Le recunosc, sunt pagini din Scînteia. În față e o fereastră mare prin care intră razant lumina. Scări care urcă, scări care coboară.

A1: Hei, e cineva? Nu știu dacă să urc sau să cobor. Cum e mai bine, dacă totuși e cineva aici? Unde s-ar ascunde?

A2: Cobor. Bucătărie, baie, cămară. În bucătărie e un bufet cu sertarele trase și ușile deschise. Sunt goale. Cineva a trecut într-adevăr pe-aici înaintea mea. Ce-o fi luat? Farfurii, tacâmuri, pahare. Oale, cratițe, tigăi. Electrocasnice.

A1: În cămară sunt câteva rafturi goale învelite în mușama colorată. Au fost borcane aici, zeci de borcane. Urme de praf le marchează lipsa. Dulcețuri. Murături. Sosuri de casă. Fasole la borcan și carne în untură puse pe iarnă. Cineva a trecut pe-aici înaintea mea. Când?

A2: Urc și-ajung din nou în holul de la intrare. După ușă e un raft cu încălțări. Golit. Un cuier fără haine. Urc încă un set de scări și dau de încă un hol. O cameră, o baie și sufrageria. Intru și merg direct spre fereastră. Strada e goală. În mijlocul camerei tronează o masă din lemn masiv cu șase scaune. Mobilă de jur împrejur, pe toți pereții. Și un tablou, o fotografie de familie înrămată. Un

bărbat, o femeie, doi băieți mici, afară în iarbă. Băieții poartă cămăși albe și pantaloni scurți cu bretele.

A1: Sertare deschise și goale, și aici. Dulapuri goale. Ce-o fi fost înăuntru, haine? Plăpumi? Mărunțișuri? Un singur sertar închis, la baza unui dulap. Trag de el, nu se deschide. E încuiat. Mai trag de el, nu se deschide. Îl zgâlțâi în sus și-n jos, trag de el, trag, trag, și pic în fund, cu el peste mine, ca în ridică uriașă. Poze! Un sertar plin cu poze. În majoritatea îi recunosc pe cei din tablou, la diferite vârste. O mapă cu hârtii, notițe. Câteva caiete cu învelitoare. Un aparat de fotografiat. Apăs pe buton, se declanșează. Sunetul răsună în toată casa.

7.

A: O zi minunată de caldă. În frizerie e pustiu. Janus Stuck nu intră.

Își continuă drumul pe trotuar și într-un final se oprește în fața unei băcănii. Își vede reflexia în vitrină printre pungi cu mirodenii, fructe și sticle cu vin. Ceva îi atrage atenția. În reflexie, în spatele lui, se vede un om care-l privește. Nu-l cunoaște. Se întoarce pe jumătate și omul o ia la goană. Janus Stuck strigă după el: -hei! hei! cine ești? de ce fugi? de ce. fugi. Dar omul nu se oprește. Fuge, iar Janus Stuck îl urmărește cu privirea până se face cât un chibrit, cât un ac, cât un vârf de chibrit, cât un vârf de ac și apoi dispare.

Janus Stuck intră în băcănie. Iese după 10 minute, apoi trece pe trotuarul de vizavi, unde e o braserie. Își comandă o bere și se așează la o masă cu domnul Renner și domnul Weisz, cărora le povestește întâmplarea de mai devreme. Domnul Renner îi spune apoi domnului Weisz: povestește-i lui Janus cum te-a întrebat Hirsch dacă mustața e adevărată. Și domnul Weisz le povestește cum profesorul lor de la facultate l-a chemat la el în birou și l-a tras de mustață. Chiar e adevărată?

8.

UN VECIN: Janus Stuck era un om rigid. Nu-i plăcea imprevizibilul, nu-l gestiona bine. Se agita și agita pe toată lumea din jur fiindcă simțea că pierde controlul.

O. H.: Sunteți sigur?

UN VECIN: Da, da, Janus Stuck, din Sic.

O. H.: Janus Stuck era din Cluj.

UN VECIN: Ah, nu, eu zic de Janus Stuck. Janus Stuck din Sic.

O. H.: Îmi cer scuze, atunci, cred că e o confuzie.

9.

A: Un bărbat golește o casă părăsită. Proprietarii - bătrâni - au murit recent. Copiii lor locuiesc în Ungaria. Bărbatul sortează - veselă la veselă, cărți la cărți, haine la haine. În casă mai sunt și câteva aparate pentru care s-ar putea să ia niște bani frumoși - un televizor, un cuptor cu microunde, un fierbător electric, o presă de fructe. Un ventilator mic, metalic, vechi. Vintage. Cu mobila n-are ce să facă, e nouă și prea mare. Dar golește sertarele din sufragerie într-o plasă. Pică de-acolo tot felul de prostii. Hârtii, fotografii, filme. O să le sorteze mai târziu și o să i le-arate lui Oanei. Sau mai bine i le dă direct pe 50 de lei, să nu mai piardă vremea.

10.

A: Am revenit aici în casă

Hei, e cineva, nu e nimeni știu că nu e nimeni

Am pus un lanț la intrare să mă asigur că nu intră nimeni

Ieri am săpat toată curtea și am plantat semințe de morcov răsaduri de roșii fasole castraveți și într-un colț am pus maci și crini

Și-acum aștept roadele

În camera mică de sus am adus o saltea și mă cuibăresc noaptea pe ea

E încă foarte cald nopțile și n-am nevoie decât de un cearșaf să mă învelesc

În curând o să mă ocup și de bucătărie

Și în rest, peste zi petrec timp în sufragerie cu Janus Stuck și familia

Și simt că-i cunosc din ce în ce mai bine

11.

A: M-a sunat într-o zi Flaviu, într-o dimineață. Vino pe strada cutare, numărul cutare. Am ceva tare pentru tine. O să-ți placă. M-am urcat în mașină și m-am dus. Flaviu nu mă amăgea niciodată. Mă așteptam chiar să fie ceva tare. Am intrat într-o curte acoperită de vie, verde. În spatele curții, o casă mare, frumoasă. O ușă verde. Flaviu scosese mormane de lucruri în curte - dulapuri, haine, veselă. Haide, să-ți arăt ceva. Ți-ai adus o plasă? Lasă, am să-ți dau eu. M-a dus în casă, am urcat la etaj.

Într-o cameră de la capătul holului era un dulap cu vitrină și multe sertare. Flaviu l-a deschis pe primul - era plin de filme foto developate, puse în cutii, scria pe ele ORWO. Ține plasa asta. A golit primul sertar în plasă. În al doilea erau mai multe filme, le-a golit și pe alea în plasă. În al treilea erau și bilețele scrise de mână. Cine sunt oamenii ăștia, Flaviu? Lasă, o să afli tu singură.

12.

UN COLEG DE MUNCĂ: Janus Stuck era un bărbat muncitor. Lucra cu cărți, cuvinte și texte. Și lui, și doamnei Stuck le plăceau cuvintele și cărțile și să lucreze cu ele. Lui Janus Stuck îi plăcea în mod deosebit cum curgeau cuvintele în pagină, unul după altul, și spațiile dintre ele, pauzele. Doamnei Stuck, în schimb, îi plăcea cum scriitorii diferiți puteau să vadă și să descrie atât de diferit ceva banal, comun, ca... ce să zic, o fereastră, de pildă.

O. H.: Lucrau împreună?

UN COLEG DE MUNCĂ: Da, am lucrat toți împreună până la pensie.

13.

A1: Nu-i nimic aici care să mi se opună

Forțele nevăzute ale casei care să mă pună pe fugă

Din holișorul ăsta în care stau văd pe geam grădina - eu am sădit-o

Și macii și tot,

Eu, cu mâna mea,

Și gazonul și tot

Eu am reparat încuietoarea de la intrare

Eu, cu mâna mea

Eu am scos toate ziarele de pe jos și am frecat podelele

Eu, cu mâna mea

Am pus casa asta înapoi pe picioare

Și ca recompensă

lumina asta caldă a amiezii mă scaldă și mă mângâie

Și-mi spune, bine ai venit în casa Stuck

Ești a mea, de-acum

Poți să rămâi aici cât vrei

A2: Măine voi sta pe băncuța din fața casei
Și un vecin o treacă și-o să mă salute
Bună ziua, (*numele actriței/actorului*) Stuck!
Ca și când locul meu a fost aici dintotdeauna

14.

MAMA LUI JANUS STUCK:

(*înregistrare audio*)

Janus a intrat într-o zi într-o cofetărie. Nu se întâmpla des să intre în cofetării, dar în ziua aceea i s-a făcut o poftă teribilă de profiterol. Era ceva ce-i aducea mereu aminte de mine și de copilărie. Și uite că-n ziua aceea l-a lovit o poftă năprasnică tocmai de profiterol și a intrat tocmai în cofetăria aceea. În cofetărie, la singura masă ocupată, stătea o femeie. Îi părea oarecum cunoscută, dar nu știa cine e. S-a uitat lung la ea și, zice el, l-a cuprins o liniște adâncă. Tot timpul așa zice, că l-a cuprins o *liniște adâncă*. Mă rog, fiindcă era băiat simțit, s-a gândit că prea o țintuiește cu privirea și a dat să se întoarcă spre vitrina cu prăjituri, dar s-a întors ea spre el și i-a prins privirea. Și, zice el, a văzut cum și pe ea a cuprins-o o liniște adâncă. Deci, Janus *a văzut-o* pe soția lui, femeia asta *l-a văzut* pe soțul ei, *s-au văzut* unul pe celălalt și asta i-a ținut fericiți toată viața.

15.

DOAMNA STUCK își amintește:

Martin are 1 an. Stă într-un pătuț cu zăbrele de lemn, în picioare. Se ține cu mânuțele de barele verticale. Janus fluieră dincolo, Martin îl aude și i se fac ochii mari, țopăie. Martiiin!
Maaartiinaaaaachiii! Maaaartinschiiii! Ești gata? Și lui Martin îi sclipesc ochii. Janus se apropie de pătuț, e jocul lor. Se apropie de pătuț și-și sprijină bărbia de marginea lui. Martin îl prinde cu mânuța de nas și-și lipește gura de bărbia lui Janus, care e un pic aspră. Îl mușcă cu gingia și cu cei doi dinți mici din față. Molfăie și vorbește în limba lui și totul se umple de bale. Eu mă fac că nu-i bag în seamă, stau și citesc, dar trag cu coada ochiului și mi-e drag de ei de nu mai pot.

16.

DOAMNA STUCK își amintește:

Emil a strâns un buchet mare de flori din pădure. Pentru cine sunt florile, Emil? Pentru mine, a zis

el. Îmi plac florile foarte mult. Și ce-o să faci cu ele, le duci acasă? Le mai duc un pic cu mine și apoi le pun la loc să le culeagă și alt copil.

17.

DOAMNA STUCK își amintește:

Într-o zi, Janus a venit acasă cu o bicicletă și o pereche de încălțări noi. Bicicleta pentru Emil, încălțările pentru Martin. A mai scos din buzunare gume de mestecat albe, învelite într-un celofan transparent. Erau moi, ca niște pernuțe, cu sirop dulce pe dinăuntru.

O. H.:

Și mie mi-a adus tata când eram mică gume din astea din Ungaria. Le știi! Ți se umplea gura de sirop când mușcai din ele, da.

18.

A: *(către public)*

Cum poți să definești tandrețea?

Gândește-te la câteva exemple.

(pauză lungă)

Așa și așa și așa e Janus Stuck.

19.

Album fotografic duminical cu MARTIN și EMIL STUCK

(partea întâi)

(Se trece printr-un set de 11 fotografii. Fiecare paragraf marchează o nouă fotografie. Jocul e: spune un cuvânt care-ți trece prin minte când te uiți la imaginea asta. Semnul / marchează alternanța replicilor; poate să înceapă oricine.)

Șorț / bonă / noi doi

Primăvară / a înflori / măr / sau cireș / început

Tu, mic / ciuci / ștampi / strampi groși / perspectivă / curte / păpădie

Tu cu mama / eu cu mama / e mișcată / bunicul într-un colț, e prima oară când îl văd în poză / nici eu nu l-am văzut până acum

Noi doi mama și bunicul / tu vezi cum sunt prinși ștrampii mei? prinși cu un fel de jartieră / și ciorapii mei sunt rulați în jos, stau pe glezne / era cald / era mai cald, da / bunicul la costum / îi era cald și lui / și mamei îi era cald

Adia un pic vântul / îmi place mult de tot poza asta / strigai ceva, ce strigai? / nu mai știu, îmi cântam la mulți ani cred / ce zâmbet frumos avea bunicul / cald / ce dor mi-e de el / și mie

Asta o avea mama înrămată / sunt Emil am doi ani și-mi place să culeg flori din pădure / și de pe câmp / asta n-a mai scris / uite cum se uită la tine / uite și eu cum mă uit la tata / tata făcea poza / e bună poza asta e foarte bună

De ce te ascundeai acolo? / nu mă ascundeam / te intimidă ceva / nu știu, nu mai țin minte / mama? / nu / bona? te uitai după bonă? / da, poate / și bunicul cum ne ținea așa de după umeri

Uite-l și pe tata / și el în costum, îi era cald / asta e încadrarea bunicului / da, un pic dezechilibrată imaginea

Asta e tare, asta îmi place mult / un cuvânt / privire / șmecher / ștrengar / șosetă / perfecțiune / perfecțiune, da? / perfecțiune / ok, trei / de la copaci? Sunt patru / sunt mai mulți, dar trei / casă / acoperiș / bretele / spielhosen / verde / alb-negru / verde / ok, verde. Maro închis / gri / portocaliu / portocaliu? / șosetele / alb / alb / alb / șaten / blond / negru / ce e acolo în spate? / unde / acolo în spate lângă copac? Acum observ / da, e cineva? / pare cineva îmbrăcat în costum de veveriță / veverițele din desene / chipmunks / alvin and the chipmunks

Dă la următoarea, e ultima? / da / asta e regizată / e bună diagonala / cu privirea nu ne-am sincronizat / cum ți-ai descrie genunchii? / proeminenți / și gulerașele, acum le observ / aveai picioare mai subțiri decât ale mele / eram mai mare, mai lung / eu eram grăsuț, m-am lungit și eu mai încolo / și fagi am putea pune la casă, în spate / de la fagul ăsta ți-a venit? / da / platani vreau eu / sunt mai sensibili / știu

20.

A: *(citește de pe un bilet)*

dragostea e dragoste,
orice-ar fi
dacă o simți, e dragoste
dacă poți să pui degetul pe ea, e dragoste
să nu te îndoiești de sentimentele tale
dar nici să nu te-aștepti să ți se-ntoarcă tot timpul
uneori vine în doze mici
o îmbrățișare, o vorbă bună, o privire, o atingere pe
cot, un bilet cu numele tău găsit în buzunarul de la
haină
uneori dragostea e mică fiindcă n-are curaj
să se dea mare
dar dragostea e dragoste,
orice-ar fi
se evaporă
și prinde iar consistență
o aluzie, o intuiție
mai puternică decât tine, mai mult decât poți
cuprinde
te ia pe sus și te agață în cuie slabe
și te face prost și neatent și neputincios și pierdut
da, așa te face uneori
dar să nu-ți fie frică
dragostea e dragoste

ai curaj să fii prost și neatent și neputincios și
pierdut
și să nu-ți faci griji
niciodată să nu-ți faci griji în privința dragostei
poate nu chiar în clipa asta, nu în secunda asta, nu

chiar acum,
dar o să găsești drumul înapoi către tine
uneori când iubești inima ți-e atât de plină de celălalt
că nu mai ai loc și pentru tine
lasă-ți inima să o poarte pe a altcuiva
cu bunătate
las-o să te stăpânească
și poartă inima asta ce nu-ți aparține
cu puterea și curajul a o mie de copaci ce poartă
noaptea pe vârfuri de crengi
fii puternic și iubește
dragostea e dragoste,
orice-ar fi

(către public): Găsită în sertarul biroului lui Janus Stuck, după moartea acestuia, de către fiul lui mai mic, Emil.

21.

A: Janus Stuck se întoarce într-o seară acasă. Emil și Martin dorm. Doamna Stuck doarme. În bucătărie e aprinsă o lampă – doamnei Stuck îi place să lase spațiile luminate peste noapte, ca să rămână calde.

Janus Stuck se așează la masa din bucătărie. Își scoate ceva din buzunarul hainei – un carnet. Un carnet și un creion scurt, folosit. Își sprijină capul în mâna stângă și cu dreapta scrie ceva. Scrie mult. Întoarce pagina carnetului și încă scrie. Scrie și scrie și nu se gândește la nimic. Când termină de scris, se ridică de la masă și pornește radioul. Rupe din carnet paginile scrise, pune carnetul și creionul înapoi în buzunar.

Se îndreaptă cu foile rupte către camera de la parter pe care a improvizat-o ca birou. Deschide sertarul mesei de lucru și pune acolo hârtiile. Închide sertarul și se întoarce în bucătărie. Se așează la masă și privește pe geam, înspre întuneric.

22.

DOAMNA STUCK își amintește:

De un Crăciun, Janus le-a făcut cadou băieților câte un aparat de fotografiat. S-a gândit el că așa o

să-i învețe despre emoții, despre moduri de a privi și despre importanța de a avea un punct de vedere unic. Despre cum iei decizii care sunt numai și numai ale tale. Țasta era modul lui de a-i conduce ușor către maturitate. Aveau mereu un subiect de discuție. Fotografiau împreună, analizau și vorbeau mult despre imagini. Nu le spunea ce e bine și ce e rău, doar le asculta punctele de vedere și îi încuraja mereu.

23.

DOAMNA STUCK mărturisește:

Am vrut fete.

Poate n-ar trebui să spun asta.

Am vrut fete.

Am deja patru nepoți și mi-am dorit fete ca să mai echilibrez balanța în familie.

Să nu mă-nțelegi greșit, îi iubesc până la cer și-napoi pe copiii mei.

Dar eu fete am vrut.

(plânge)

O. H.:

Sigur. Vă rog. Luați o batistă.

24.

DOAMNA STUCK își amintește:

E iarnă. Janus iese cu băieții pe o alee lungă. Trage o sanie pe care stau cei doi. Copacii înzăpeziți de pe o parte și cealaltă a aleii o închid ca-ntr-un tunel. Janus trage de sanie încet și din când în când scutură zăpada de pe crengi pe băieți, care chirăie de bucurie.

O. H.:

Asta îmi aduce aminte de tata, fiindcă și el mă trăgea cu sania și scutura zăpada de pe crengi pe mine. Dar eu nu chirăiam de bucurie. Nu știu de ce, că-mi și vine să râd acum, îmi amintesc de o mare liniște. Stăteam pe sanie și nu ziceam nimic, nici de bucurie, nici de tristețe. Și mai am o amintire, când am ieșit cu tata cu patinele în fața blocului. Mă dădeam cu patinele, tata mă ținea de mână, și nu ziceam nimic. Parcă nici mașinile mai nu scoteau sunet. Nici oamenii pe stradă. Ieșeam,

stăteam în frig o oră, mută, și ne întorceam în casă.

25.

A:

(către public)

Cum poți să definești blândețea?

Gândește-te la niște exemple.

(pauză lungă)

Așa și așa și așa e Janus Stuck.

26.

O. H.:

Domnule Janus Stuck,

vă scriu și nu vă cunosc.

Nu știu de ce scriu despre dumneavoastră, cum și de ce viețile noastre s-au intersectat. Existăm mereu în planul aleatorului și al coincidențelor, și de unele dintre ele ne agățăm și le dăm sens. Așa și eu cu dumneavoastră. Urmele existenței dumneavoastră m-au atins. Urmele sensibilității dumneavoastră m-au atins.

Nu știu ce ne determină să apăsăm pe declanșator exact într-un moment și nu în altul. Ține, probabil, de un soi de sincronizare dintr-un nor în care plutesc toate percepțiile noastre despre lume, toate întâmplările care ne-au marcat, tot bagajul estetic, și un anume calm, o profunzime și o consistență care se adună toate, într-o fracțiune de secundă, în vârful degetului.

Nu știu nimic adevărat despre dumneavoastră, domnule Janus Stuck. Dar cu cât petrec mai mult timp cu aceste capsule de timp încremenit, mi se dezvăluie alte și alte și alte detalii care mă leagă tot mai strâns de dumneavoastră.

V-am întâlnit și știu că n-o să vă dezîntâlnesc niciodată.

27.

INTERMEZZO

fragmente de discuții pe care le auzi doar când ești singur, deși ai vrea să le poți împărtăși cu cineva

Bunic și nepoată. Bunicul merge în spatele ei, îi duce ghiozdanul în mână. Fata are 5 ani, poartă șort de baschet și o șapcă argintie.

BUNIC: Ai băut ceva apă azi?

FATĂ: Mhm.

Mamă și fiică. Mama are două ghiozdane pe umăr. Fata are 6 ani, mănâncă un corn cu ciocolată.

FIICA: Simplu și bună ziua.

MAMA: *Ca* bună ziua.

FIICA: Simplu CA bună ziua. Simplu ca bună ziua.

Doi bărbați pedanți.

BĂRBAT PEDANT 1: Aaa... îți arăt tot centrul. Este oribil. Cum a fost făcut, piatra, pereții, tot. Este o-ri-bil.

BĂRBAT PENDANT 2: ...

Cineva care cântă pe stradă la nai pe nas, din mers.

Două femei care se întâlnesc la o intersecție.

FEMEIE LA INTERSECȚIE: Felicitări pentru Kata și cartea ei!

ALTĂ FEMEIE LA INTERSECȚIE: Ioi! Mulțumesc!

FEMEIE LA INTERSECȚIE: Ieri mi-a zis Tunde și am zis uau! Ce fain!

Fată care vorbește în engleză cu o altă fată.

GIRL: I think people that don't know what to do always go to study Psychology, because it's interesting and...

Doi băieți tineri, 10-12 ani.

BĂIAT TÂNĂR: Aia-i rădașcă.

ALT BĂIAT TÂNĂR: Îi rădașcă. Dacă are două coarne îi femelă.

Bărbat, voce răgușită, vorbește la telefon în italiană.

UOMO: Pronto, signor Angelo? Signor Angelo? Ma chi è? Non è lui? Pronto!

Un grup de copii - băieți, 7-8 ani. Unul dintre ei, către o fată de pe partea cealaltă a străzii.

BĂIAT: Domnișoară! Domnișoară! (*cântă*) Domnișoară, domnișoară/ce program aveți diseară?

5 minute mai târziu, un grup de copii, cu învățătoarea, cântând:

COPII: Cuculeană lugojană cuc

Cu-cu

Nici mi-e foame nici mi-e sete

Nici mi-e dor de codrul verde cuc

Cu-cu

Bărbat, vorbește tare la telefon.

BĂRBAT: Pista o murit. Pista o murit... Pista, mă, o murit... O. Murit. O murit! Meghalt. O murit, mă... O murit!

Femeie, la 35 de ani.

FEMEIE: Cum să-mi zică sărut-mâna dacă are cu 2 ani mai puțin ca mine?

Bărbat ieșit la plimbare, către o cunoștință care trece pe lângă el fără să salute.

BĂRBAT: Domnule Mitran, unde vă grăbiți așa? Festa lente!

Bunică și nepoată. Nepoata are o rochiță galbenă și caschetă de tenis.

BUNICA: Și-atunci o să mergeți voi două în vacanță... Cum nu poți să înțelegi că oamenii trebuie să muncească? Știi bine că numai mami aduce bani în casă. Nu mai este tati să v-ajute. Și-atunci tu trebuie s-o înțelegi pe mami.

Bărbat, trece în grabă pe bicicletă.

BĂRBAT: Pula-n ele de javre...

Două femei, la 50 de ani.

FEMEIE 1: Dacă vreți să știți despre copii mici, bătrâni și cimitire, sunați-o pe Codruța.

(*râd*) Dacă vreți să știți despre copii mici, bătrâni și cimitire, apelați la Codruța!

FEMEIE 2: Cum zicea maică-ta mai demult: (*îi șoptește ceva neinteligibil, râd*)

Doi adolescenți, fată și băiat.

FATA: E vorba despre un om care se trezește într-o zi gândac.

BĂIATUL: Maaaamă!

28.

A1: (*către public*) Gândește-te la un timp în care lucrurile pe care le făceai chiar aveau însemnătate pentru toți cei cu care erai.

A2: Ați pus slănina? Adu slănina. Unde e slănina?

A1: Ați decis într-o dimineață să ieșiți din oraș

Să faceți un picnic la iarbă verde

La râu

A2: Mama a întrebat unde sunt costumele de baie

Le-ați avut alaltăieri când ați mers la apă unde sunt Emil

A1: Și Emil n-a știut ce să răspundă

A2: Martin nu le-ai văzut tu

A1: Și tu n-ai auzit pentru că erai ocupat să umpli sticla cu ceai de mentă

Și ai vărsat un pic pe masă și acum încercai să ștergi fără să te vadă nimeni

A2: Le mai caut dar zău că nu știu unde le-ați pus

Janus unde sunt chiloții voștri de baie nu-i găsesc nicăieri

A1: Și Janus a dat din umeri râzând

A2: Ah, ce mă enervezi a zis Marta Stuck

O. H.:

Iată, Marta Stuck!

A fost nevoie de această poveste ca să aflu numele ei

De povestea asta și de timp,
De mult mult timp pentru ca numele ei să apară azi,
Scris de mână pe suprafața apei
Mare, întins, literă cu literă
M a r t a S t u c k
Ea e și nimeni alta
Și n-ar putea fi nimeni altcineva cu chipul ăsta
În costumul ăsta de baie
Cu corpul fix în poziția asta
Marta, nu Magda, nu Anca

A1: Doamnelor și domnilor,
S-o primim cum se cuvine în viețile noastre pe doamna
Marta Stuck

A2: Aplauze

A1: Dacă considerați

A2: Și la râu cu noi!

29.

(*pornește NICK CAVE - Distant sky*)

A1:

VISUL

Inserează aici transcrierea visului
Găsește transcrierea pe telefonul vechi
Găsește transcrierea transcrierii într-un carnețel poate
Nu găsești transcrierea
Transcrierea nu a fost găsită
Transcriere pierdută
Încearcă să-ți amintești visul

A2:

Două părți

UNU: o cameră plină, un fel de petrecere, mulți străini, îmi fixează ochii pe ochii unui străin și ne conectăm atât de puternic că totul în jur se estompează, glasurile se transformă în mormăituri și fețele se disipează. Și brusc mă lovește dragostea. Bang!

DOI: afară, seară, o alee. În stânga, niște scări care urcă. El e aici, la capătul scărilor. Un stâlp cu lumină, vegetație. Îmi dă o cască. Ascultăm muzică împreună. E cu un cap mai înalt decât mine. Ne îmbrățișăm. Brațele mele îi înconjoară talia. Brațele lui merg în jurul umerilor mei. Corpurile ni se potrivesc reciproc. Ascultăm muzică. Stăm așa o vreme.

Atât.

Visul ăsta a venit din senin, n-a fost nimic care să-l prevadă.

Eu și Mihai eram pe sfârșitul relației.

M-am dus să văd un spectacol la Iași. Cred că era pe început sau pe final de iarnă, era frig. Martie sau aprilie 2014.

Pe lac în Piatra Neamț erau lebede, în munți am făcut multe poze pe care i le-am trimis lui Mihai, poate și cu Lacul Roșu înghețat.

M-am hrănit mult timp din sentimentul ăsta. Sentimentul foarte puternic din vis că m-am îndrăgostit rău și sănătos. E ceva ce-a rămas cu mine zile, luni întregi, ani, atât de fin și curat a fost. De câte ori mi-l aminteam, revenea cu totul în corp. Fluturi în stomac și genunchi înmuiați. Acum nu-l mai simt, dar reușesc să-l readuc din memorie descompus, cu toate detaliile lui, ca într-o întoarcere de caleidoscop.

Totuși, încearcă să găsești transcrierea

Ar fi important

O. H.:

Mă simt blocată

Aproape am terminat de scanat toate filmele

Și nu mai știu de ce fac asta

N-are niciun sens

Pe unul dintre filmele de aseară am găsit imaginea asta cu doi oameni sărutându-se
îmbrățișați, lângă apă.

Un râu, o piatră în apă.

Sunt defocalizați, imaginea e concentrată pe reflexia
soarelui (sau a lunii?) în apă.

Reflexia e clară ca o zi friguroasă.

Nu știi dacă e zi sau noapte.

Nu știi cine sunt cei doi, femeia și bărbatul.

În apă e o rață care-i privește. Dealuri
în depărtare.

Sâmbătă seara/duminică dimineața.

Cu cine vorbesc? De ce fac asta singură?

(oprește Nick Cave - Distant Sky)

A1: Orice altă muzică am pune pe fundal ar face ca textul de dinainte să sune mereu puțin diferit.

30.

DOAMNA STUCK își amintește:

E iarnă. Ieșim cu Janus și băieții pe râul înghețat. Avem bocanci pe care îi schimbăm, când
ajungem, cu patine. Niciunul nu știm să ne dăm prea bine. Cădem, ne lovim, râdem unii de alții.
Janus e întins pe spate și îi întinde mâna lui Martin, să-l ajute să se ridice. Martin îl prinde cu
ambele mâini și trage. Janus trage mai tare și îl trânteste pe Martin lângă el. Îi aruncă în față cu
zăpadă moale amestecată cu gheață scobită de patine. Martin râde și ripostează, îi aruncă și el cu
zăpadă moale în față. Janus râde și îl imobilizează și îl strânge la piept. Cu bărbia îi atinge creștetul
și-i simte mirosul de copil.

- Stai, măi băiete, stai! Stai cuminte că nu scapi!

- Emiiiiii! Emiiiiiiii! Hai ajută-mă să-l spălăm pe tata!

- Ia vino și tu încoace! zice Janus, și îl trage de picior pe Emil, care cade peste ei. Ia treci la spălat!

Și toți grămadă acolo se uită deodată la mine.

- Și tu! Să nu crezi că scapi!

31.

DOAMNA STUCK își amintește:

Martin trece înspre adolescență, Janus îl așteaptă pe malul celălalt. Martin trece râul înot și nu știe să înoate prea bine, Janus e pe malul celălalt și îl încurajează, îl întâmpină, îl prinde, îl așteaptă cu un prosop și-i spune bravo măi copile.

32.

A: Janus Stuck lua decizii o dată pe an.

Avea să se gândească la problemele care i-au apărut în viață și, la fiecare sfârșit de an, în zilele liniștite dintre Crăciun și Anul Nou, le lua pe rând, răspundea cu da sau nu și nota totul pe o bucată de hârtie.

Nu-i plăcea să trebuiască să se decidă într-o direcție sau alta, prefera să trăiască în permanență cu toate posibilitățile deschise, dar, întrucât viața l-a învățat că așa ceva nu se poate, într-un an, între Crăciun și Anul Nou, a decis să-și aloce sfârșitul de an din fiecare an pentru decizii. Să le noteze pe o bucată de hârtie pe care s-o păstreze în sertarul biroului și la care să nu se mai întoarcă niciodată.

Janus Stuck era un om sensibil și se temea de regrete.

dar regretul vine doar când te uiți în urmă,

iar el nu se uita deloc în urmă

și chiar dacă s-ar fi uitat,

tot ce avea să vadă era un sertar cu cele mai bune decizii

33.

O. H.: Îmi doresc să știu un mare secret al lui Janus Stuck. Cred că dacă aș ști care e marele lui secret aș avea cheia descifrării acestui om. Ceva care să deschidă latura lui întunecată, ceva care mi-ar spune mai multe despre ce fel de om e decât orice altceva.

O noapte în care a făcut ceva de nefăcut, în care din senin a urmărit o femeie pe stradă, pe străzi necunoscute, și-a dat seama că femeia știe că e urmărită și i-a simțit frica și asta l-a făcut și pe el să-i fie frică, să se întrebe de ce face ce face, dar nu destul de mult ca să se întoarcă din drum, sau poate că altceva e mai puternic acolo decât frica, o curiozitate care te trage, te sugerează și te acaparează, nu mai ai control și înaintezi ca teleghidat, ca printr-o ceață pe care o rupi cu voința, vrei să știi cum ieși din asta, ce e la capătul situației pe care o provoci, unde te duce, unde te duce ea, femeia asta pe care o urmărești, în ce întunecimi te afunzi, ce e acolo, ce e acolo.

34.

Album fotografic duminical cu MARTIN și EMIL STUCK

(partea a doua)

EMIL STUCK: Bună ziua, dragi ascultători, și bine v-am regăsit la o nouă ediție a emisiunii Album duminical cu Martin și Emil Stuck

MARTIN STUCK: Eu sunt Martin Stuck

EMIL STUCK: Și eu sunt Emil Stuck

MARTIN STUCK: Și împreună vom petrece următoarea jumătate de oră

EMIL STUCK: Începem periplul de astăzi cu o melodie care ne introduce într-o zonă foarte dragă nouă, pe care am străbătut-o de nenumărate ori în copilăria noastră alături de Janus Stuck și Marta Stuck, părinții noștri

MARTIN STUCK: Călătoream cu mașina și obișnuiam să lăsăm radioul deschis pe oriunde mergeam - spre exasperarea mamei noastre

EMIL STUCK: Mama nu era o persoană foarte muzicală

MARTIN STUCK: Zicea of iar lălăielile astea patetice

EMIL STUCK: Dar nouă ne plăcea

MARTIN STUCK: Și lui tata îi plăcea mult muzica

EMIL STUCK: Așa că mama se conforma

MARTIN STUCK: Se bucura să ne vadă fericiți

EMIL STUCK: Și deseori o surprindeam dând din cap pe câte o melodie mai ritmată

MARTIN STUCK: Începem deci cu Emil Dimitrov și a lui Subota

(Pornește Emil Dimitrov - Subota)

MARTIN STUCK: Emil, mai ții minte unde eram când am auzit prima dată Subota?

EMIL STUCK: Doamne, nu.

MARTIN STUCK: Eram la Veliko Târnovo în 1973

EMIL STUCK: Adică aici *(foto)*

MARTIN STUCK: Orașul țarilor

EMIL STUCK: Sighișoara bulgarilor

MARTIN STUCK: A treia Romă și al doilea Constantinopol

EMIL STUCK: E orașul în care

MARTIN STUCK: Pe strada asta pavată cu pietre

EMIL STUCK: În dreptul unor case cu pridvoarele suspendate

MARTIN STUCK: Arhitectură de inspirație turcească

EMIL STUCK: Mama și tata s-au...

(muzica se oprește brusc)

MARTIN STUCK: Eu am rămas în urmă să mă leg la șireturi și i-am văzut, mama l-a smucit de mână pe tata și l-a ținut locului și i-a șușotit ceva, era supărată și șușotea apăsător și tata nu zicea nimic, nu știu ce șușotea, nu m-a învățat nimeni să citesc pe buze, dar ceva o supăraseră pe mama

foarte tare, tata a ascultat-o până la capăt, s-a uitat de două ori spre grupul care se îndepărta și a treia oară și-a tras brațul și a luat-o încolo și ea a rămas pe loc supărată. Nu m-a văzut, m-am dus spre ea, am luat-o de braț și ne-am alăturat grupului. Nu zicea nimic și nici n-am întrebat-o.

EMIL STUCK: Eu eram aici, în spatele tău, mă legam la șiret, am văzut tot, am ridicat aparatul și-am făcut o poză, erați deja departe.

MARTIN STUCK: După am mâncat înghețată

EMIL STUCK: Și seara ne-am cazat la mănăstirea Nașterea Maicii Domnului din Kilifarevo

MARTIN STUCK: Rămâneți cu noi, ne îndreptăm în periplul nostru duminical către Sofia, capitala Bulgariei,

EMIL STUCK: Nu înainte de a face un ocol la Șipka, în provincia Stare Zagora, la memorialul libertății

MARTIN STUCK: Simbolul Bulgariei moderne

EMIL STUCK: Până atunci, vă lăsăm cu Pasha Hristova și al ei Edna Godina Lubov
(Pornește Pasha Hristova - Edna Godina Lubov, care merge în buclă pe toată scena următoare)

35.

EMIL STUCK:

Acum că toată lumea a plecat, am ceva să-ți spun.

Eram mic. 6 sau 7 ani, poate.

Eram în vacanță, stăteam la o mănăstire.

Era chiar înainte ca tata să moară și mama să plece în pădure ca să se înfometeze până moare (am găsit-o pe jumătate mâncată de un lup, degetele osoase îi atingeau oasele coapsei)

Într-o seară eram toți afară, ascultam muzică și cântam cântecul ăsta pe care tata îl asculta la nesfârșit

O înnebunea pe mama, într-un fel, dar mereu îl dansau până la capăt

Era târziu și greierii foarte zgomotoși

Îți spun, erau foarte zgomotoși
Se amestecau cu muzica că nu mai știai ce sunet vine de unde
(tata avea boxa asta mică cumpărată de la un prieten ce le vindea la jumătate de preț)
Mama și tata dansau ca de obicei și mama avea postura, ținuta asta, cu umerii aduși în față, cu capul ușor plecat și cu partea de sus a corpului înțepenită
Doar picioarele se mișcau dintr-o parte în alta
În ritmul melodiei preferate a lui tata dintotdeauna
(îi plăcea și ei, dar nu atât de mult ca iubitului ei soț cu care se luase de 19 ani)
Acum că mă gândesc, cred că nu voia să se vadă
Dansa, dar corpul ei spunea nu vreau să fac asta, suntem prea bătrâni pentru asta, de ce trebuie să facem chestia asta în fiecare seară înainte de culcare?
Dar nu spunea vorbele astea - niciodată nu le spunea
Era prea drăguță ca să pună întrebări care încep cu 'de ce'
Așa că dansau
Și poate era a mia oară când făceau ritualul ăsta
Dansul ăsta
Sau poate a mia suta oară
Sau poate a zece mia oară sau mai mult
(câte nopți sunt în 19 ani?)

Tata îi ținea mâna stângă în mâna lui dreaptă
Și îi atingea tâmpla cu buzele - făcea gestul ăsta mereu
Și în timp ce dansau, a tras-o spre el și i-a șoptit ceva la ureche
N-am auzit ce i-a spus
Nu m-a învățat nimeni să disting șoaptele noaptea
Și nici să citesc pe buze
Dar mi-am dat seama după felul în care corpul mamei s-a strâns și mai tare, pentru o secundă,
Că a auzit ceva neașteptat
Umerii i-au căzut într-o poziție nefirească, ca și când ar fi fost dislocați
(Și corpul ei, de atunci înainte, a devenit foarte trist și foarte obosit)
Imediat și-a îndreptat spatele
Și-a adunat demnitatea împrăștiată pe podea

Și a dansat până la finalul dansului
Cu spatele drept și umerii căzuți
Partea de sus a corpului tot imobilă
Doar picioarele, stânga-dreapta, stânga-dreapta
Buzele tatei pe tâmpla ei
Cu dreapta ținându-i stânga
Și cu cealaltă apăsând-o ușor pe spate

Am stat târziu în noaptea aia, eu și tata
Mama și-a târât corpul până în cameră și l-a pus să se odihnească în pat - nu cred c-a dormit vreun
pic în noaptea aia
Și după ce-am ascultat mult mult timp sunetele nopții și muzică din orientul îndepărtat
Mi-a spus,
M-a privit în ochi,
Mi-a spus
E așa de multă dragoste în inima mea
Dar tare, tare mă tem că urmează un dezastru

Cuvintele lui n-aveau sens atunci pentru mine
Și nici acum nu le înțeleg
25 de ani mai târziu
Cu el - plecat
Cu mama - plecată și ea o lună mai târziu
Pe jumătate mâncată de lupi
Și eu încercând să-mi dau seama de ce e viața mea așa cum e

36.

A: Aceasta nu este o poveste, prin urmare, nu are un sfârșit.

37.

JANUS STUCK: Cine ești tu să scrii despre viața mea? Cine-ți dă dreptul să te uiți prin fotografiile *mele*, cu copiii *mei* și soția *mea* și toate amintirile *noastre* și să ne inventezi o altă existență. Cine?

O. H.: Nu-i răspund. Ce să-i și răspund?

38.

A1: Vezi imaginea asta pentru prima dată.

A2: E a opta oară când o vezi.

A1: Ai văzut-o deja de o sută două ori.

A2: Ceva lipsește din ea, știi, ai fost acolo când a fost făcută.

A1: Ești fiul celui care a făcut-o.

A2: Ești tatăl celui care a făcut-o.

A1: Tu ai făcut-o.

A2: Tu ești Janus Stuck.

39.

O. H.: E esențial să ieși din copilărie cu senzația că ai locul tău în lume, că ai dreptul la un loc în lume.

40.

JANUS STUCK: E o iarnă geroasă, o zi friguroasă, una dintre cele mai friguroase zile dintotdeauna. Conduc, soția mea stă să nască al doilea copil, o duc la spital. Drumul e scurt, trecem o vale și-un deal și încă o vale, atât. Hai, încă un pic!, o încurajez. Urc dealul cu viteză și când coborâm într-a doua vale, văd un nor imens care străbate câmpul. Un nor pe sute, pe mii de picioare cu copite care trece peste drum. Frânez cu putere. Sunt sute de vaci care se târăsc încet prin frig și respirația lor caldă se amplifică și se amplifică și se lovește de zăpadă și se amplifică și se amplifică și le învâluie și le poartă cu grijă prin fața noastră, într-un nor cu copite. Se scurg minute bune care par ore până când traversează strada. Pornim din nou, gonim spre spital. Încă un pic, hai, încă un

pic. În câteva ore se va naște Emil.

O. H.: O poveste similară mi-a spus tata, când m-a dus odată acasă de la Cluj. N-o mai auzisem până atunci, și nici n-am mai auzit-o de-atunci încoace. Era despre mine, despre ziua în care m-am născut. Detaliile se amestecă puțin, în povestea mea n-a fost chiar așa. Era frig, da, dar pe mama n-a dus-o tata la spital, ci un vecin. Și norul cu copite, da, l-a văzut tata, dar în altă parte, muncea în ziua aia.

JANUS STUCK: Nu vă supărați, cine sunteți dumneavoastră? Văd că de luni bune, de ani buni mă tot urmăriți, pe mine și familia mea. Ne cunoaștem? Ce doriți de la noi?

O. H.: Domnule Stuck eu... nu doresc nimic. Nimic în mod special. Am găsit aceste fotografii care vă aparțin și eram curioasă ce fel de oameni sunteți.

JANUS STUCK: Unde le-ați găsit?

O. H.: La piața de vechituri din Cluj. La Oser.

JANUS STUCK: La Cluj? Ce să caute acolo? Noi nu locuim la Cluj.

O. H.: Păi nu știu, habar n-am cum au ajuns acolo. M-a întrebat mai multă lume, toți cei cărora le-am povestit de ele. Dar unde locuiți?

JANUS STUCK: La Tîrgu-Mureș.

O. H.: Nu se poate.

JANUS STUCK: De ce?

O. H.: E prea mare coincidența. Și eu sunt din Tîrgu-Mureș. Vă rog, se strecoară spiritul lui Ionesco printre noi și mă trec fiori.

JANUS STUCK: Ionesco? Eugen Ionesco? Mi-a fost coleg!

O. H.: Nu, vă rog. E bizar.

JANUS STUCK: Se pricepea cu cuvintele, era cel mai bun din clasă. E tâmplar acum. Era, cel puțin, că nu știu dacă mai trăiește. Ne-a făcut scaunele și masa din sufragerie, după modelul lui Brâncuși.

O. H.: Ei, Brâncuși... Doamne ce dialog, cine scrie așa dialog? Haideți c-o iau altfel. Domnule Janus Stuck, vreau să vă propun un joc. Vreți să fiți tatăl meu?

JANUS STUCK: Nu.

O. H.: Au, mă doare. De ce nu?

JANUS STUCK: Dumneavoastră aveți deja un tată.

O. H.: Așa e, dar eu vreau unul ca dumneavoastră.

JANUS STUCK: Ca mine? Dar de unde știți cum sunt eu?

O. H.: Din pozele astea. Din cum priviți în cameră. Sunteți un om bun și blând.

JANUS STUCK: Și mai cum?

O. H.: Și iubitor și calm. Și tandru. Și înțelegător. Și aveți timp pentru ceilalți. Se vede.

JANUS STUCK: Domnișoară, idealizați.

O. H.: Nu-mi spuneți domnișoară, sunt Oana, spuneți-mi Oana.

JANUS STUCK: Dar nu ne cunoaștem. Eu nu vă cunosc. Nu văd decât că vă petreceți timp cu imaginile astea din vacanțele noastre. Ne stingheriți. Nu vă supărați că vă spun.

O. H.: Nu mă supăr. Nu mi-a trecut prin minte că mă vedeți.

JANUS STUCK: Vă vedem.

O. H.: Și nu ziceți nimic.

JANUS STUCK: Domnișoară Oana, ne vedem de viața noastră. Și dumneavoastră poate v-ar prinde bine să faceți la fel.

O. H.: Da.

JANUS STUCK: Să vă găsiți locul în viața dumneavoastră, așa cum e ea. Nu-l cunosc pe tatăl dumneavoastră, dar sunt sigur că e și el, ca și mine, un om obișnuit, ca toți semenii noștri. La fel de neputincios, la fel de slab, la fel de ticălos. Ne fuge tuturor pământul de sub picioare și încercăm să ne ținem drepti cum putem.

O. H.: Și toți greșim, nu? Vă rog nu spuneți asta, vă transform într-un personaj banal și nu vreau.

JANUS STUCK: Nu mai idealizați, domnișoară Oana. Și luați-o mai ușor cu toate. Și mai lăsați visele, coborâți printre oameni. Nu vă mai protejați atât. Bucurați-vă, trăiți, luați viața în piept, cu toate experiențele ei.

O. H.: Aoleo, parcă sunteți tata.

JANUS STUCK: (*râde*)

O. H.: Râdeți de mine?

JANUS STUCK: Da, sunteți simpatică.

O. H.: Bine că n-ați zis drăguță.

JANUS STUCK: Știți ce-am învățat din toate călătoriile astea pe care văd că le analizați în toate

detaliile - dar ce sperați să găsiți în ele, sensul vieții?

O. H.: Într-un fel, da, cred că da.

JANUS STUCK: Aici, în fotografiile de vacanță ale unor străini? Dar sunt atâtea cărți și filme și opere de artă care se străduiesc să formuleze niște răspunsuri, de ce să vă pierdeți vremea cu noi?

O. H.: Îmi place banalul, cotidianul, acolo cred că e esența. Dar acum mă transform eu într-o platitudine. Vă rog, ziceați de călătorii...

JANUS STUCK: Să ne ținem în mișcare, asta-i tot. Să nu ne oprim niciodată, să nu ne dăm bătuți. Și când credem c-am înțeles cum stau lucrurile, să mai pornim într-o călătorie. Asta-i tot.

O. H.: Ăsta-i sensul vieții?

JANUS STUCK: (*râde*) Tare simpatică sunteți. Câți ani aveți?

O. H.: 36.

JANUS STUCK: Mulți înainte. Și mult succes!

O. H.: Stați, domnule Stuck! Janus! Nici bunicul meu nu vreți să fiți?

41.

O RUDĂ ÎNDEPĂRTATĂ: Cum să povestesc despre toate dățile în care Janus Stuck și-a dezamăgit familia? Și sunt câteva, nu puține. Aș putea să povestesc cum odată a uitat să-l ia pe fiul lui de la aeroport, fiul lui avea 14 ani și zbura singur pentru prima dată și Janus Stuck trebuia să-l aștepte la aeroport, așa-i promisese, că o să-l ia cu mașina și o să-l ducă la un restaurant să mănânce ceva bun, Emil trăia atunci cu mama lui într-o altă țară și petrecea vacanțele cu tatăl lui și cu fratele lui mai mare. Sau nu, era invers, Janus Stuck trăia în altă țară cu fiul lui Emil și Martin cu mama lui și pe Martin trebuia să-l aștepte la aeroport, avea 16 ani, nu, 17 deja, și se descurca singur cu toate și nici n-avea nevoie să fie așteptat la aeroport dar tatăl lui a insistat. Și-atunci când ușile glisante automate s-au deschis și Martin nu l-a văzut pe tatăl lui nicăieri, i-a alunecat o pietricică în stomac

și i s-a pus un nod în gât pentru o secundă, dar apoi - s-a gândit - sigur e pe-aici pe undeva. Și s-a așezat pe un scaun să-l aștepte, cu ochii pe intrare. Dar...

O. H.: Nu, nu. Povestea asta este despre un alt Janus Stuck. Pe care nu-l cheamă Janus Stuck.

42.

MAMA LUI JANUS STUCK:

(înregistrare audio)

Janus nu era un om al culorilor. Îi plăcea negrul la fel de mult ca și albul, și toate nuanțele de gri dintre cele două.

Și ruinele îi mai plăceau.

Răcoarea dimineților la munte.

Umbrele.

Urmele.

43.

EMIL STUCK:

Băiete, întotdeauna să pui distanță între tine și ceea ce-ți place. În felul ăsta te poți bucura mai bine de lume.

Bine, bunicule, i-am spus. Am să-mi cumpăr un distanțator.

Mi-am cumpărat un metru de croitorie și am plecat să testez vorbele bunicului. Am plecat departe, fiindcă cel mai mult îmi plăcea de bunicul și am vrut să pun mare distanță între mine și el, ca să mă pot bucura mai bine de el. Un șarpe mi-a tăiat calea. Era frumos. M-am apropiat, l-am mângâiat pe coadă. M-a mușcat. M-a durut. Am întins metrul pe jos și m-am pus la capătul lui. Șarpele nu m-a mai mușcat. M-am bucurat. Mi-am scos jurnalul și am scris:

De câte ori are bunicul dreptate și am tras o linie așa | lângă și pe altă pagină am scris:

Lucruri/vietăți de care mă bucur mai bine de la distanță

două puncte și apoi dedesubt:

- șerpi

Dar repede mi-am adus aminte de bunicul, așa că am mâzgălit peste

- șerpi

și lângă mâzgăleala care arăta cam așa (@^&%)

am scris

- bunicul

și apoi mai jos

- șerpi

44.

(la telefon)

EMIL STUCK: Martin?

MARTIN STUCK: Da.

EMIL STUCK: A murit tata.

MARTIN STUCK: ...când?

EMIL STUCK: Azi-noapte, în somn.

MARTIN STUCK: Ești acolo?

EMIL STUCK: Da, sunt cu mama.

MARTIN STUCK: Vin. Vin și eu îndată.

45.

MARTIN STUCK:

Din tăietură întotdeauna curge sânge

sângele e mereu roșu julitura doare un pic dar trece pe urmă

Micului dejun de dimineață i se spune mic dejun celui de la amiază prânz

iar la cină cină

Mie-mi vine să râgâi și râgâi mama se supără și mă ceartă dar pe urmă îi trece

Musafirii dorm întotdeauna pe așternuturi curate și primesc prosoape noi sunt unii care ne aduc

filme și cărți lor le spunem pe nume mara sau fred sau coco sau duți

ei sunt prietenii lu' mama și tata

și mai sunt ceilalți, care ne aduc jucării sau

ciocolată
pe ei îi cheamă la fel
bunica sau bunicu
tușa și tușu
ei sunt familie și trebuie să-i pupăm câteodată
seara înainte de culcare obligatoriu când vin și când pleacă și mai ales
când le curg lacrimi și spun că o să le fie dor și mama ne împinge de la spate
Toamna e cu matematică și citire și nuci
nucile sunt verzi dar albe înăuntru și galbene pe degete dar apoi maro
Mama se supără când avem degetele așa maro fiindcă crede că n-o să se mai ducă niciodată dar îi
trece repede
și maroul de pe degete, la fel, cam pe la lecția
cinci trece
Mai sunt lucruri pe care le știu și cred că sunt
câteva pe care nu le știu așa de bine
și s-ar putea să fie unele pe care nu le știu deloc
dar o să le află și o să vi le spun, bine?

46.

A1: Bărbatul din imagine este bunicul meu. Dar nu-l cheamă Janus Stuck. Nici vorbă. Îl cheamă
(*numele real al bunicului actorului/actriței*). Îl chema, mă rog. A murit în 1992.

A2: Când bunicul meu a murit, tatăl tatălui meu, eram - eu, mama, tata - la o nuntă. Cineva a venit
și i-a șoptit ceva la ureche lui tata. L-am văzut cum i se încrețește fruntea și i se întunecă fața. Se
ținea tare să nu plângă. N-a plâns. S-au strâns toate rudele în jurul nostru. Ne-au dat un pachet cu
prăjituri de casă și o sticlă de vin de casă. Ne-am urcat în mașină și-am plecat.

47.

DOAMNA STUCK:

Janus, o mai ții minte pe Alma, nu? Nu știu cum ai reușit să faci să apărem de două ori în imaginea
asta, de parcă ne suntem gardieni în costume de baie una alteia.

Chiar după vacanța aceea, Alma s-a îmbolnăvit și a murit în vara următoare. Ții minte, am mers
împreună la înmormântarea ei. Am plâns, doamne ce-am mai plâns. Tu conduceai și-mi ștergeai

Iacrimile de pe față.

Of, Janus, Janus. Ce tare-mi lipsești.

48.

A: (*către public*)

Exercițiu: Scrie-ți propriul necrolog.

(*pauză lungă*)

Câte pagini are? Ce-ai omis să scrii? Care e prima frază? Ce fel de om crezi că ești?

49.

O. H.:

Vârful de stâncă de pe care privesc acum

Te-a ținut și pe tine cândva,

Janus Stuck,

Știu

Șapte straturi de verde în depărtare

Și șapte straturi de albastru

Tot mai lăptoase și estompate către orizont

Și un râu care le traversează ca o autostradă

Stau bine înfiptă în pământ

Nu mă tem

Nu mă tem

Și mintea mi-e golită de gânduri

E un loc undeva în munți unde oamenii își duc iubirile pierdute

Și le părăsesc, într-un ritual al tristeților nesfârșite

Iau cu ei un obiect care le amintește de persoana iubită

Un prosop

O cămașă

Un lăntișor

Un trandafir ofilit

Bomboane

O scrisoare

O fotografie
Ceva
Poate chiar trupul persoanei iubite
Și urcă pe munte
E abrupt și stâncos și se împiedică și cad
Se țin de obiect cât pot ei de bine
În pumnul strâns
Sau îi vezi chiar urcând în patru labe
Ținând lucrul între dinți
Le curge sânge pe genunchi și din palme

Și din vârful de munte jelesc
Așa cum pot
Strigă
Plâng
Protestează
Amuțesc
Privesc în gol

Iau obiectul și-l îndreaptă spre cer
E chiar frumos când e ceață și
Nu văd unde e cerul și-l îndreaptă
Către unde cred ei că e cerul

Și-apoi îl aruncă
Sau îl depun încet
Nu... nu vor
Și-l ridică iarăși
Și-l depun din nou
Nu vor să-i dea drumul
Dar știu că n-au cum să se întoarcă în oraș cu acest obiect
Nu mai există loc în oraș pentru acest obiect
Orașul e deja plin de obiecte inutile

Aşa că într-un final îi dau drumul
Şi îi întorc spatele şi nu se mai uită înapoi niciodată
Fiindcă ştiu
Ca în poveste
Că dacă se întorc se vor face stană de piatră
Prinşi pe vecie pe-un munte
Cu amintirea unei iubiri pierdute

Stau bine înfiptă în pământ
Nu mă tem
Nu mă tem
Şi mintea mi-e golită de gânduri
E o senzaţie nouă pentru mine
Şi m-aşez cu totul în ea
Ca să mă urmeze când mă întorc în oraş